

A 2000. év problémája

PÁRATLAN OLDAL - XLIV. évfolyam 1. szám, 2000. január 7.

Nem az Y2K-ról van szó, hanem egy bekövetkezett katasztrófáról.

A világ több tucat tévétársasága roppant közös munkával parádés műsort szervezett, amelyben bemutatta, hogyan üdvözik a 2000. évet (a 74-es trolibusz bemondójának szavával a mileneumot) Kiribatitól (ejtsd: Kiribas) Szamoáig, körbe a világon, globálisan. Erről a produkcióról a nép és a sajtó nagy többsége tudott, de én abba a hátrányos helyzetű törpe minoritásba tartoztam, amelyik időnként bele is nézett a Magyar Televízió kettős csatornáján.

Amin sok minden lefolyt.

Az ünnepi ügyelethez illő, depressziós hangok a magyarhoz némiképp hasonló, bár jóval kisebb szókincsű nyelven igyekeztek értelmezni a látottakat, amelyből azonban többnyire hiányoztak a határozott névelők ("Először [sic] 1985-ben fedezték föl, hogy az Antarktisz fölött egy ózonlyuk nyílt föl"), és teljességgel eltűnt mindennemű intonáció (ezt nem tudom írásban érzékeltetni). A nagyobbik baj az volt, hogy - elfojthatatlan és az éjszaka folyamán egyre inkább megrögződő gyanúm szerint - a kommentátorok a) semmiről nem tudtak semmit, b) semmiről nem jutott eszükbe semmi, c) ez szörnyen gyötörte őket, de nem tudták eldönteni, hogy látszik-e vagy sem, ezért zokszó nélkül közszolgáltattak tovább. Egy kis mintavétel:

"Kagylóból isznak ezek az ősi dánok." A képen jelmezes dánok isznak tulokszarvból.

"Több mint kétszáz különböző hangszert szólaltatnak meg." A képen portugál ütőegyüttes látható, négy-ötféle dobbal.

"A panamaiak számára rendkívül fontos a Panamai-csatorna földterületének visszavevése [sic!]" Jé, a csatornát egyébként Panama-csatornának nevezik, a földterületet Csatornaövezetnek, a visszavétel pedig kérdéses, mert a Panamai Köztársaság pontosan azért jött létre, hogy az övezetet átadhassák az Egyesült Államoknak. Különbözik nagyon hasznos a közlés.

"Amikor a Big Ben elüti az éjfélt, új év kezdődik". Izgalmasabb volna, ha nem így volna.

"A sydneyi operaház előtt a hajnal, a délelőtt köszöntése történik." Most hajnal vagy délelőtt? Segítés történik: a helyi idő háromnegyed öt.

"Legalább hatvan évet vesz igénybe, míg a levegő minősége, az ózonlyuk miatt keletkező szennyeződés eltűnik." Az egyáltalán nem lehetetlen, hogy hatvan év alatt eltűnik a levegő minősége (már ami van neki), az viszont biztos, hogy az ózonlyuk keletkezett a szennyeződés miatt, és nem fordítva.

"Élőképeket kapunk Nyugat-Indiából, ahol az egész város szinte olyan, mint egy színház." Sehol egy élőkép, sehol egy színházszerűség, ellenben az utcabálon Lou Begára ráznak.

"A bécsi fiúkórus alapítását Maximilian császár császári rendelettel hirdette meg." Magyarul Miksának hívják az illetőt.

"Most Lipcsébe utazunk, ahol Beethoven IX. szimfóniáját adják elő." A kommentátor ezt a közlést még hosszasan variálja, az előtte fekvő papíron nyilván ez áll, miközben még hosszú percekig németországi körképet láthatunk (Münchentől Berlinig), alatta pedig a Carmina Burana szól. Nem észleli.

"Zsúfolásig megtelt a Vörös-tér, mint látom [szerintem is - Sz. J.], háttérben a Blazsennij-székesegyházzal és a Szpáskij básnyával." A gimnáziumi orosz tanulmányokat fásultan idéző férfihang talán a Vaszilij Blazsennij- (Szent Vazul)-székesegyházra és a Szpasszkaja básnyára (Mégváltó-toronyra) gondolt.

"Derry és Dublin most testvérvárosi kapcsolatot köt egymással, s ez időben nem véletlen, mert a két város az országot szétválasztó vallási ellentétek miatt sokáig szemben állt egymással." Írország és Ulster inkább politikai, mint vallási okokból "vált szét", az észak-írországi Derry viszont katolikus többségű hely,

azaz pontosan annyira nem állt szemben eddig se Dublinnal, mint Sepsiszentgyörgy Budapesttel.

"Az izraeli Betlehem..." Speciel Betlehem Ciszjordániában van, palesztin közigazgatás alatt.

"Srí Lanka hivatalos nyelve a szingaléz... Ezen a nyelven éneklük el ezt a dalt, amely békét és boldogságot kér ennek a népnek." Mármint melyiknek? Srí Lankának két hivatalos nyelve van, a szingaléz és a tamil. A békéért való esdeklés azért érdekes, mert a tamil kisebbség lő a szingaléz többségre (és viszont).

"Ezekben az üzenetekben gyümölcsöző jövőt kívánnak az üzenethagyók az anyaföldnek." A jó édes.

"A táncosok számos jelenetet jelenítenek meg." Csak nem?

"Peru a világ leghosszabb tengerpartjával rendelkezik." Nem.

"Amazon folyó..." Amazonas (általános iskolai tananyag).

"Előadást adnak elő a gyakorlatilag függőleges falon." Közszolgálati módra nem tűnik föl, hogy az ausztrál gumiköteles táncsoport egyik tagja fejjel lendül a falnak, mely valóban egy parányit sem vízszintes...

És így ment ez huszonnégy órán át, kifogyhatatlanul. Időnként közölték: "fantasztikus ez a látvány", valamint hogy új millennium következik, és hogy ezt üdvözlük a Föld lakói. Lehet, hogy amikor nem néztem bele a műsorba, óvatlanságból vagy tévedésből elhangzott egy értelmes, elviselhető mondat. Ezért nem merem tényként állítani, hogy a magyar állami tévé a magyar állam ezredik születésnapjának küszöbén eljutott a szellemi és szakmai lepusztultság végső nyugvópontjára, de az legalábbis sejthető, hogy ha az MTV-re hagyatkozunk az informálódásban, tapló és unalmas új évezred elé nézhetünk.

Úgy globálisan.